

Máj: Odpustenie a uzdravenia ostatných vzťahov

Evanjelium: Matúš 18, 21-35

1. Cieľ katechézy:

- Téma odpustenia vo všeobecnosti
- V adorácii prejsť všetkými týmito zlyhaniami cez modlitbu odpustenia menovite každému.
- Následne vzývať Ježišovu lásku, ktorý nás nazýva svojimi priateľmi.

2. Katechéza

Drahí bratia a sestry,

vítam Vás na ďalšom Večery milosrdenstva. Prechádzali sme už odpustením otcovi, mame, súrodencom a autoritám, a zároveň sme sa skrze toto odpustenie otvárali na prijatie Božej lásky, ktorá nás skutočne uzdravuje a oslobodzuje. Verím, že sme túto Božiu lásku naozaj zažili. Dnešnou témou je uzdravenie ostatných vzťahov, ktoré nám môžu brániť prežívať Božiu lásku, okrem manželského vzťahu, ktorý si necháme samostatne na budúci mesiac.

Všetky zranenia nášho srdca majú jedno spoločné riešenie a to je odpustenie. Božie slovo už v Starom zákone hovorí, že človek, ktorý neodpustí, nemá právo žiadať od Boha uzdravenie a pomoc: „Ak človek prechováva hnev proti blížnemu, ako si potom žiada od Boha, aby bol zdravý?“ (Sir 28, 3).

V evanjeliu sme počuli podobenstvo o nemilosrdnom sluhovi. V tomto podobenstve Ježiš objasňuje dôležitosť odpustenia. Prvý sluha bol dlžný 10 000 talentov. Bola to nezaplatiteľná suma. Obraz nekonečného dlhu. Sluha prosí pána, aby mu pohovel, a prisľubuje, že všetko splatí, čo však nie je možné, lebo by musel pracovať asi 240 000 rokov. Hoc pán vie, že to je nemožné, pre svoju dobrotu a preto, že ho prosí, prepustí sluha, nedá ho uväzniť a predať ho s celou rodinou a ešte mu aj odpustí celú nezaplatiteľnú, nekonečnú dlžobu.

Ten však stretne svojho spolusluhu, ktorý mu dlhuje len 100 denárov. Denár bola denná mzda. To znamená, že to nebola nezaplatiteľná dlžoba, predstavuje prácu

asi za 3 mesiace. No sluha je nemilosrdný a svojho spolusluhu vrhá do žalára. Keď sa to dozvie pán, zavolá si tohto sluhu a hovorí mu: „*Zlý sluha, ja som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil, nemal si sa aj ty zľutovať nad svojim spolusluhom, ako som sa zľutoval ja nad tebou?*“ A teraz nasleduje niečo veľmi tvrdé. V tomto evanjeliu plnom láskavého a milosrdného Boha zaznieva veľmi krutá veta: „*A rozhnevaný pán ho vydal mučiteľom.*“ A Ježiš, aby potvrdil, že to myslí vážne, hovorí: „*Tak aj môj nebeský Otec urobí Vám, ak neodpustíte zo srdca svojmu bratovi*“ (Mt 18, 35).

Boh vydáva človeka na mučenie, pretože neodpustil. A neodpustil, pretože nedokázal zmeniť svoju mentalitu. Nedokázal vnútorne žiť to, že mu je odpustené, ale stále bol vnútorne sústredený na to, že jemu dlhujú. Nedokázal plne vnímať, čo sa jemu stalo, keď mu pán odpustil, ale stále bol zameraný na to, že jemu niekto ukrivdil, že jemu niekto dlhuje a nestal sa vnútorne slobodným, ale zostal otrokom toho, čo mu robia druhí, ako sa k nemu druhí správajú, a preto nebol schopní odpustiť, hoci jemu bolo odpustené. Koľkokrát v našom živote to takto môže vyzeráť – prijímame od Boha odpustenie, prichádzame k spovedi úprimne, ale ovocie odpustenia nezažívame, nič sa nemení.

Čo to teda znamená, že Boh vydáva človeka na mučenie? Ak človek má vo svojom živote neodpustenie, **majú právo** byť v jeho živote mučitelia. Je to duchovný zákon. **A kto sú títo mučitelia?** Sú to démoni, ktorí majú právo nás mučiť v našom živote každým zlom, aké si len vieme predstaviť: úzkosti, smútky, všetky druhy fyzických chorôb, psychických chorôb, démonické útlaky, možno až posadnutia, a neraz to všetko môže viesť až k myšlienkam na samovraždu, pretože cieľom Zlého je smrť človeka.

Veľmi dôležitá poznámka: Neznamená to, že každá psychická alebo fyzická choroba je od zlého ducha. Môže mať aj prirodzený pôvod. Znamená to len, že každé zlo, aké si vieme predstaviť, majú právo mučitelia pôsobiť v našom živote, ak máme v našom živote neodpustenie.

To je jeden z hlavných dôvodov, prečo počas týchto večerov prechádzame odpustením cez naše najdôležitejšie vzťahy a dnes chceme do tohto večera zahrnúť všetky ostatné vzťahy, ktoré neboli spomenuté v predchádzajúcich večeroch, aby sme mohli byť uzdravení aj zo všetkých ostatných zranení. Lebo odpustenie vyháňa z našich životov mučiteľov. Pokiaľ neodpustíme, majú právo byť v našom živote mučitelia. V takom prípade bránime Bohu, aby nám pomohol, lebo On nemôže za nás odpustiť. Svojím spôsobom má akoby zviazané ruky. Preto sa niekedy aj za niektoré

veci vo svojom živote modlíme a ony sa celé roky nemenia, lebo ak neodpustíme, nedovolíme Bohu konať, má akoby zviazané ruky.

Čo to ale je odpustenie? Skúsme si to zopakovať. **Odpustenie je vedomé, úprimné a slobodné rozhodnutie vôle.** Rozhodnutie prenechať súd Pánu Bohu. Nestačí však, že sa len vo svojom vnútri rozhodnem odpustiť, musím to aj vysloviť. V duchovnom svete platí to, čo sa povie, vysloví. Podobne ako v našom svete platí to, čo sa podpíše. Slovo totiž ostáva. Aj Boh tvorí veci slovom: „Boh **povedal**: buď svetlo a bolo svetlo“. Preto sa pre odpustenie najprv musíme rozhodnúť a potom ho aj vysloviť. Ak som tak urobil, znamená to, že som odpustil.

Čo ak dnes odpustím človeku, ktorý mi ublížil, ale keď ho zajtra stretnem, budem stále plný hnevu alebo smútku alebo strachu? Odpustil som alebo som neodpustil? Odpustil, ale ešte prebieha **proces uzdravenia** mojej emocionálnej oblasti. A ten môže ešte istý čas trvať. Po istom čase však začnem pozorovať, že keď stretávam človeka, ktorý ma veľmi zranil, už nemám v srdci bolesť, smútok, hnev, ale začínam mať vo svojom srdci s týmto človekom **súciť**. Takto sa moje srdce stáva slobodným a ja som prepustený zo svojho väzenia úzkosti, smútkov, chorôb či bolestí na slobodu. Oslobodenie nastáva vo chvíli odpustenia, avšak prejavy tohto vnútorného oslobodenia môžem pociťovať a vnímať na sebe až neskôr.

Jedna vec je však pre odpustenie nevyhnutná a kľúčová: **spoznať a priznať si, v čom som bol zranený.** Mnohé veci, ktoré nás v živote zranili, sme v skutočnosti namiesto odpustenia len zabudli, zatlačili do ústrania, vytesnili, a tak nikdy neodpustili. Bojíme sa si ich priznať. Je pre nás ťažké priznať si svoju zraniteľnosť, lebo to pokladáme za slabosť. Naozaj si niekedy neuvedomujeme, že niekomu potrebujeme odpustiť. Toto býva veľmi často veľkým problémom: tzv. **nevedomé, skryté neodpustenie.** Môžeme ho nazvať aj nikdy **nevyslovené neodpustenie.** No práve odhalenie skrytého neodpustenia v našom srdci môže byť dverami k pravej slobode. V podobenstve o nemilosrdnom sluhovi je šokujúce, že práve nebeský Otec vydal mučiteľom sluhu, ktorý neodpustil. Preto Ježiš tak veľmi trvá na neustálom odpúšťaní: keď Ježiš Petrovi hovorí o odpustení, tak tým myslí, aby sme odpúšťali, až kým to nebude úplné. Sedem znamená plnosť, ale sedemdesiatsedem predstavuje neobmedzený počet, plnosť plnosti, **postoj neustáleho odpúšťania.** Toto je teda naozaj naše každodenné povolanie, keď nasledujeme Ježiša. Sme ním pozvaní neustále odpúšťať.

Na uzdravenie totiž nestačí držať si odstup od ľudí, ktorí nás zranili. Alebo nemyslieť, či zabudnúť na situáciu, ktorá nás zranila. Tvárime sa, že to prešlo a ono to

aj možno prešlo, čas na prvý pohľad zahladil rany. Ale je to klamstvo. Odpustenie nie je totiž postoj, že danú vec už neriešim. Odpustenie je vedomé a pomenované rozhodnutie vo vzťahu ku konkrétnemu človeku, ktorý mi ublížil.

Býva bežné aj v niektorých rodinách, že nikdy nezaznie slovo: prepáč mi a odpúšťam ti. Príde konflikt, ublíženie, zranenie. Nejaký čas je možno tichá domácnosť a potom sa to akoby časom upokojí, prehrmí, odíde samo. Ale nikdy nezaznelo slovo: odpúšťam. A to ani v srdci. A toto je skryté neodpustenie. Väčšinou asi nemáme problém vnímať, že odpustenie ako také je dôležité. Ťažkosť tkvie v tom, že veľaokrát máme pocit, že to nepotrebujeme, že sa nás to netýka, že „sme v pohode“. Ale to nie je pravda. A potom sme neraz neprijemne prekvapení našimi neprimeranými reakciami v istých životných situáciách a divíme sa, odkiaľ sa to v nás vzalo. Sme zviazaní hnevom, nervozitou, neopodstatneným strachom - napríklad z autorít, neschopnosťou prijať kritiku, obavou z neprijatia, kritickými výhradami ku všetkému a všetkým, nedostatkom úcty k sebe samým, posudzovaním, odsudzovaním a mnohými ďalšími postojmi, ktoré nám brania prežívať Božiu lásku a prijať do srdca pokoj, ktorý nám Boh ponúka. To všetko môže byť prejavom neodpustenia, ktoré nosíme hlboko v srdci, a nemusím si to ani uvedomovať. Preto potrebujeme aj dnes prosiť Ducha Svätého, aby nám cez jednoduché spomienky pripomínal situácie a ľudí, ktorými sme boli zranení.

(osobné svedectvo: my dennodenne ako kňazi - tým, že sa stretávame s rôznymi ľuďmi a prichádzame s nimi do kontaktu - potrebujeme dennodenne odpúšťať, a to konkrétne. Bez odpúšťania by nás mnohé vzťahy a situácie prevalcovali a stali by sme sa neznesiteľnými).

Neodpúšťame preto, že si to niekto zaslúži, ale preto, že nás **do toho volá Boh**. My ako kresťania sme pozvaní v každom odpustení spojiť svoju bolesť, či krivdu s Ježišom, a s Ním, ktorý na kríži odpúšťal, odpúšťať aj naším vinníkom. Je to dar Jeho milosrdenstva voči nám – že nás v tej situácii čaká, my ho tam môžeme stretnúť, upriamiť pohľad na Neho a v Jeho mene, **v mene Ježiša Krista, odpúšťať**.

Odpustiť neznamená zabudnúť a ani tolerovať zlo. **Odpustiť znamená prenechať súd Pánu Bohu** a stať sa v Ježišovi slobodnými od krivdy, aby nás ďalej nevedla bolesť, horkosť či smútok z toho, čo sa nám stalo. Skrze odpustenie môžeme zažiť uzdravenie srdca. Môžeme zažiť Ježiša ako svojho uzdravovateľa. Môžeme zažiť, že je nielen skutočne prítomný, ale aj **skutočne koná** v našich srdciach svojou uzdravujúcou milosťou. **Nebude teraz cieľom veľa hovoriť, ako skôr konať**. Nechceme o spáse a uzdravení len hovoriť, ale ju dávať zažívať.

V predchádzajúcich večeroch sme prechádzali uzdravením vo vzťahu s otcom, s mamou, súrodencami, autoritami. Dnes chceme prosiť o uzdravenie všetkých ostatných vzťahov. **Vzťahov s našimi priateľmi, spolužiakmi, kolegami, susedmi**, okrem manželského vzťahu, ktorý si necháme na budúce. Všetky tieto vzťahy by mali byť spoločne charakterizované priateľstvom. To, čo túžime zažívať v týchto vzťahoch, je priateľská láska. Hovoríme tomu: mať dobré vzťahy. Ak to tak nie je, potom nás to zraňuje. Dotknime sa názorne niektorých.

Ak som v škole napríklad od **spolužiakov** zažíval výsmech, podceňovanie, fyzické násilie, šikanu, odmietnutie, potrebujem týmto konkrétnym spolužiakom odpustiť. Ak som niečo podobné zažíval v práci od **kolegov**, opäť potrebujem konkrétnym kolegom odpustiť. Ak som takéto veci zažíval od **kamarátov** v dedine alebo na ulici, potrebujem konkrétnym priateľom odpustiť. Vtedy budú padať putá mučiteľov v mojom srdci a moje väzenie, ktoré je uzamknuté zvnútra, bude odomknuté kľúčom odpustenia.

Jednou z oblastí, kde ľudia môžu zažívať veľké zranenia je obdobie **prvých vzťahov a zamilovanosti**. Niektoré vzťahy nemuseli vyjsť a rozchod mohol byť veľmi bolestivý a zraňujúci. Alebo ňu sklamal, zradil a opustil tvoj **dobry priateľ/priateľka**. Boh nechce, aby ňu táto skúsenosť stále ovplyvňovala a zraňovala. Aj od nej ňu Boh vie oslobodiť a uzdraviť. Odpusť v mene Ježiš osobe, ktorá ňu zranila tým, že tvoju lásku neopätovala alebo odmietla.

Tiež tento večer odpusťme v mene Ježiš našim **susedom**. Sú to ľudia, s ktorými žijeme vedľa seba a predsa môžu byť veľké neodpustenia kvôli rôznym veciam, nezhodám, povahám, veku, pozemkom. Možno nám sused robí napriek, možno sme mu my nič neurobili a napriek tomu je ňu ťažké vedľa neho žiť. Odovzdaj tieto situácie a tento vzťah Ježišovi do rúk, odpusti a On ňu požehná. Neznamená to, samozrejme, nechať si skákať po hlave, ale skrze odpustenie pustiť do tejto situácie Boha.

Ježiš vo svojom slove hovorí: „*Už vás nenazývam sluhami, nazval som vás priateľmi, lebo som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca.*“ Drahí bratia a sestry, ak odpustíme, všetkým svojim priateľom, respektíve nepriateľom, môže nás naplniť Ježišova priateľská láska. Táto láska nás následne uzdravuje, sceluje, obnovuje a vovádza do radosti a slobody. Táto láska uzdraví všetky rany takým spôsobom, že neostanú ani len jazvy. Zavládne úplná sloboda v našom srdci, v duchu a v duši. A v tejto slobode budeme môcť žiť aj naše vzťahy, ktoré nie vždy sú jednoduché. Len v tejto slobode budeme schopní nebyť otrokmi toho, ako sa druhí správajú k nám. Len v tejto slobode budeme schopní žiť vzťahy tak, ako ich žil Ježiš – a ten mal okolo seba

aj ľudí, ktorí ho milovali, aj ľudí, ktorí striehli na neho, aby ho zabili. Mal priateľov, ktorých miloval, hoci mu nerozumeli úplne, mal tých, ktorí za ním šli len keď niečo potrebovali. No mal aj tých, ktorí sa tešili, keď ho mohli podchytiť v reči či ohovoriť.

To je dobrá správa dnešného večera: **Ježiš je Tvojim priateľom**, ktorý ňa nikdy nezraní. Veď kto má väčšiu lásku ako Ten, kto položí život za svojich priateľov? Dnes, teraz, už aj počas slávenia Eucharistie a svätého prijímania, keď prijmem živého Krista, a potom ešte aj v adorácii po svätej omši skrze odpustenie budeme môcť otvoriť svoje srdcia Ježišovej uzdravujúcej priateľskej láske.

3. Adorácia:

Vyloženie Najsvätejšej sviatosti: Pieseň

Nech je Zvelebený Ježiš v Najsvätejšej sviatosti oltárnej.
Od tohto času až naveky.

Pán Ježiš hovorí: Nikto nemá väčšiu lásku ako ten, kto dá svoj život za svojich priateľov (Jn 15, 13).

Pane Ježišu, ďakujem Ti za to, že si mojím priateľom. Ďakujem Ti, že si si ma vyvolil, aby som bol tvojím priateľom. Ďakujem, že tvoje priateľstvo nikdy nezraní a nesklame a že uzdravuje aj moje bolesti a zranenia. Pane Ježišu, prosíme Ťa, zošli teraz na nás svojho Ducha Svätého, aby nám pripomenul všetky situácie, v ktorých sme boli zranení a aby nás nimi previedol.

Pieseň (k Duchu Svätému)

Modlitba odpustenia a vnútorného uzdravenia

Otče, ďakujem ti za tvojho Syna Ježiša, ktorý zomrel na kríži nielen za moje hriechy, ale aj za moje strachy a zranenia. Ďakujem ti za to, že Ježiš je ten istý včera, dnes i naveky a že chce, aby som bol(a) úplne celistvý(á): vo svojom duchu, duši aj tele. Pane Ježišu, prosím ňa, kráčaj so mnou späť do mojej minulosti a prejdi so mnou každú sekundu môjho života. Uzdrav ma a sceľ ma.

Drahí bratia a sestry, v čomkoľvek z toho, čo budeme hovoriť, sa nájdete, opakujte aspoň šeptom spolu so mnou nasledujúce slová a ak budete vnímať, že potrebujete odpustiť, tak v mene Ježiša Krista odpustite:

1. *Niektoré zranenia a strachy do nás vstúpili počas prvých školských rokov: napr. strach hovoriť na verejnosti alebo strach zo zlyhania. Modlime sa spolu: Pane, prosím Ťa, chyť ma za ruku a kráčaj so mnou do mojich školských rokov. Niekedy som sa cítil(a) veľmi nesmelý(á) a bál(a) som sa odísť z domu a vstúpiť do nových situácií. Ježišu, niekedy som sa cítil(a) v škole trápne. Vezmi, prosím Ťa, tieto moje bolestné spomienky. Prosím Ťa, uzdrav moje zranenia z tých situácií, keď ma spolužiaci zraňovali.*

*Vždy sú tieto zraňujúce situácie spojené s konkrétnymi ľuďmi. Vyslov slová odpustenia takto: **V mene Ježiša Krista odpúšťam spolužiakovi/spolužiačke/ kamarátovi/ kamarátke/ a povedz meno prípadne aj situáciu, v ktorej si bol zranený/bola zranená (chvíľa ticha).** Ak si nepamätáš meno, povedz len, o akú osobu išlo, Pán Boh vie.*

Ježišu, ďakujem ti za to, že uzdravuješ tieto moje zranenia a vyslobodzuješ ma z mojich strachov. Ďakujem ti a zvelebujem Ťa.

2. *Niektorí mohli v čase dospievania zažiť od druhých výsmech z dôvodu svojej rasy, výzoru, telesnej hmotnosti alebo chudoby, ktorý ho hlboko zranil. Modli sa spolu so mnou: Pane, ďakujem ti za to, že si bol so mnou v rokoch môjho dospievania, keď som navštevoval(a) druhý stupeň základnej školy a strednú školu. Toto obdobie mi prinieslo nové problémy a strachy. Pane, prosím Ťa, aby si z týchto spomienok, ktoré sa mi vynárajú v mysli, odstránil bolesť prostredníctvom tvojej uzdravujúcej milosti. Prosím Ťa, odstráň z mojich spomienok pocity poníženia, trápnosti, viny, hanby, strachu a sklamania.*

*Opäť vyslov slová odpustenia konkrétne po mene takto: **V mene Ježiša Krista odpúšťam spolužiakovi/kamarátovi a povedz meno, prípadne aj situáciu, v ktorej si zažil sklamanie alebo zranenie (chvíľa ticha).***

Pane, nech každý pocíti, že ho miluješ jedinečnou, neopakovateľnou láskou a že si bol prítomný v každej z týchto situácií.

3. *Vo chvíli, keď sme sa osamostatňovali, sa vyskytli nové strachy, frustrácie, sklamania a zranenia. Niektorí chceli ísť študovať na vysokú školu a nedokázali to, iní zas snívajú o zamestnaní, ktoré nedostali, a tieto situácie im spôsobili sklamanie. Alebo niektorí pociťujú zranenia a sklamanie z prvých vzťahov a zamilovania, či iných priateľstiev, keď sa cítili nechcený, oklamáný, podvedený, opustený, zneužitý, a dodnes môže mať bolestné spomienky a neodpustenie. Modlime sa: Ježišu, prosím Ťa, uzdrav každé sklamanie a každú ranu. Pane Ježišu, ďakujem ti za to, že ty si mojím priateľom, ktorý nikdy nezradí, nesklame, neopustí a nezraní.*

*Opäť vyslov slová odpustenia konkrétne po mene takto: **V mene Ježiša Krista odpúšťam a povedz meno, prípadne aj situáciu, ktorej sa to týka (chvíľa ticha).***

4. *Ak je v tvojom živote človek, ktorý ti nejako ublížil, zranil ťa alebo sklamal, (možno sú to spomínaní susedia alebo aj niekto iný z tvojho okolia, a možno už ani nie je medzi nami, aj tak sa teraz modli spolu so mnou: V Tvojom mene, Ježišu, chcem odpustiť každému človekovi, ktorý ma zranil alebo sklamal a zároveň prosím o odpustenie každého človeka, ktorého som zranil alebo sklamal ja: **V mene Ježiša Krista odpúšťam a povedz meno, prípadne aj situáciu, v ktorej zranenie nastalo (chvíľa ticha).***

Pieseň (s témou uzdravenia)

Modlitba

Pane Ježišu, ďakujem ti za to, že si prešiel spolu so mnou každou sekundou môjho života až do tejto chvíle a pomohol mi odpúšťať. Ďakujem ti za to, že uzdravuješ všetky moje rany, moje bolestné spomienky a moje strachy a že ma oslobodzuješ. Ďakujem ti za to, že ma naplňuje svojou láskou. Pomôž mi milovať seba samého (seba samú). A pomôž mi nadovšetko milovať teba. Ďakujem ti za to, že mi dávaš radosť. Ďakujem ti za to, že mi dávaš pokoj. Ďakujem ti, že zostupuješ do najtemnejších miest mojej mysle a očisťuješ ma. Ďakujem ti, že uzdravuješ moje emócie, moju myseľ a moje spomienky. Ježišu, ďakujem ti, zvelebujem ťa a chválim ťa za to a modlím sa v tvojom mene. Vďaka ti, Ježiš. Amen.

Pieseň (oslavná/ďakovná)

Modlitba požehnania

A teraz prosíme o požehnanie pre všetkých svojich priateľov, známych i ostatných ľudí, s ktorými sme prišli do kontaktu:

Pane Ježišu, ďakujem Ti za každého človeka vo svojom živote. Ďakujem Ti za ľudí, ktorí sú mi dobrými priateľmi. Pane, stoj pri nich a ochraňuj ich pred každým zlom a nebezpečenstvom.

Prosím však o tvoje požehnanie aj pre všetkých, ktorí ma zranili. Zvolávam na nich Tvoje požehnanie a tvoju milosť. Prosím, naplň ich svojou láskou a svojim Duchom Svätým. Nech ich naplní tvoj svätý pokoj. Amen.

Záver adorácie: na úmysel Svätého Otca, Tantum ergo, eucharistické požehnanie

Pane Ježišu, vo vznešenej Oltárnej sviatosti zanechal si nám pamiatku svojho umučenia a zmŕtvychvstania; prosíme Ťa, pomáhaj nám uctievať tajomstvo tvojho tela a krvi s takou vierou a láskou, aby sme vždy pociťovali účinky tvojho vykupiteľského diela. Lebo Ty žiješ a kraluješ na veky vekov. Amen.